

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 27, luty 2013 03:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odśłony: 3002

Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę spowodowaną wydaniem przez organ władzy publicznej niezgodnej z prawem decyzji (art. 417 § 1 k.c.) nie jest uzależniona od rażącego naruszenia prawa.

Szeroki kształt bezprawności, rozumianej jako wszelkie przejawy niekompetencji i uchybień, aprobowano w judykaturze już po wejściu w życie Konstytucji, uznając, że zachowanie niezgodne z prawem to zachowanie sprzeczne z porządkiem prawnym, polegające na sprzeczności między zakresem kompetencji organu, sposobem jego postępowania i treścią rozstrzygnięcia wynikającymi z wzorca ustawowego, a jego działaniem rzeczywistym. O obowiązkach organów wykonujących władzę publiczną rozstrzygają więc także szeroko rozumiane normy postępowania, które składają się na ogólnie pojęty porządek prawny, a więc tym bardziej normy procesowe.

Również w piśmiennictwie dominuje pogląd, że powtórzona w art. 417 § 1 k.c. za art. 77 ust. 1 Konstytucji przesłanka niezgodności z prawem musi być rozumiana w sposób właściwy dla prawa cywilnego, tj. jako sprzeczność działania lub zaniechania z porządkiem prawnym sensu largo, co wyklucza możliwość jakiegokolwiek dyferencjacji skali lub stopnia bezprawności zachowania. Reżim odpowiedzialności cywilnej za wykonywanie władzy publicznej i samodzielność cywilnej postaci bezprawności w całym systemie odpowiedzialności deliktowej doprowadził w piśmiennictwie do zajęcia takiego właśnie stanowiska.

Utrzymaniu rygorystycznej odpowiedzialności odszkodowawczej organów władzy publicznej w rozsądnych granicach, za skutki ich bezprawnych działań, służy właściwy tryb stwierdzenia bezprawności wadliwych orzeczeń i decyzji, a także konieczność badania i oceny adekwatnej przyczynowości między działaniem organu a powstałą szkodą. Cel ten nie może być osiąganym przez różnicowanie stopnia bezprawności działania, a więc w sposób wykraczający poza normę art. 417 § 1 k.c.

Również w najnowszej judykaturze dominuje pogląd, że odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa za szkodę spowodowaną wydaniem przez organ władzy publicznej decyzji, nie wymaga kwalifikowanej bezprawności, w postaci rażącego naruszenia prawa, a ochrona Skarbu Państwa przed ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą z tego tytułu, możliwa jest w płaszczyźnie oceny występowania adekwatnego związku przyczynowego, między zachowaniem organu a szkodą. Innymi słowy, bezprawność działania oznacza naruszenie przez władzę publiczną przepisów prawa, ale jedynie takie naruszenie, które stanowiło warunek konieczny do powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody.

Źródło: Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 kwietnia 2012 r. IV CSK 406/2011 (LexPolonica nr 3915506)